

ABSTRAKT

Postoje k léčbě, užívání komplementární a alternativní medicíny (CAM) a adherence získaná sebehodnocením

Student: Drapáková Tereza

Vedoucí diplomové práce: PharmDr. Matoulková Petra, Ph.D.

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova v Praze, Česká republika

Úvod: Non-adherence k léčbě je velmi komplexním problémem napříč různými onemocněními přispívající k selhání léčby a zvyšování nákladů na zdravotní péči. Adherenci k léčbě ovlivňuje řada faktorů a je také spjata s různými postoji pacientů jednak ke klasické farmakoterapii, jednak ke komplementární a alternativní medicíně (KAM). KAM je v dnešní době poměrně často využívanou terapeutickou možností u chronicky léčených pacientů.

Cíl práce: Hlavními cíli této práce bylo analyzovat adherenci k chronické léčbě u pacientů navštěvujících lékárny v České republice a postoje ke KAM včetně toho, jaké procento těchto pacientů užívá KAM, jaké jsou nejčastější důvody užívání KAM a jaké typy KAM jsou mezi dotazovanými pacienty nejrozšířenější.

Metodika: Uspořádáno bylo dotazníkové šetření v lékárnách na území České republiky, kde byli osloveni pacienti starší 18 let přicházející s lékařským předpisem na léčivý přípravek, který užívají po dobu minimálně 3 měsíců. Vybraní pacienti byli požádáni o vyplnění dotazníku obsahujícího otázky týkající se KAM, české verze škály hodnotící adherenci k léčbě, Medication Adherence Report Scale (MARS-CZ), české verze škály hodnotící postoje k farmakoterapii, Beliefs about Medication Questionnaire (BMQ-CZ) a doplňující otázky. Data byla hodnocena pomocí deskriptivní statistiky.

Výsledky: Do závěrečné analýzy bylo použito 507 vyplněných dotazníků. Průměrný věk respondentů byl 55 ± 18 let. Téměř 72 % pacientů vykazovalo dle škály MARS-CZ vysokou adherenci k léčbě. Většina (65 %) respondentů uvedlo, že užívá alespoň jeden typ KAM, přičemž jejich nejčastějším důvodem k užívání KAM byl předpoklad zlepšení zdravotního stavu a nejčastěji užívaným typem KAM byly

doplňky stravy. Vysokou lékovou adherenci vykazovalo 70 % uživatelů KAM a kromě 15 z nich považují všichni KAM za doplněk klasické léčby.

Závěr: Užívání KAM se neprojevovalo jako negativní faktor lékové adherence. Tento výzkum naznačil, že pacienti užívající KAM svůj pocit zodpovědnosti za vlastní zdraví pravděpodobně aplikují i při dodržování klasické farmakoterapie.